

систему, що поєднує такі принципи: безперервності освіти як єдність базової та професійної; інтегрованості як планування професійної підготовки; фундаменталізації як забезпечення ґрунтовності навчальних предметів; гуманізації як забезпечення суб'єктності освітнього процесу; самостійності як можливості побудови власної освітньої траєкторії. Автором визначено також етапи формування професійної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури: перший етап – це виховання професійної мотивації до майбутньої діяльності; другий – це ґрунтовне засвоєння всіх складових професійної компетентності; третій – це формування професійної готовності як характеристики особистості [1, с. 59].

Готовність до професійної діяльності сучасного вчителя фізичної культури, стверджує Б. Шиян, має базуватися на належно засвоєних знаннях, а також нагнучкості цих знань. Для характеристики фахових умінь автор використовує різнобічний перелікознак. Встановлено також, що серед компонентів готовності науковці визначають такі: мотиваційний, когнітивний, та конативний. Таким чином, професійна готовність майбутнього вчителя фізичної культури до майбутньої діяльності включає позитивну мотивацію, належні теоретичні знання та особистісні якості студентів. Б. Шиян визначає вимоги до підготовки майбутніх вчителів з фізичного виховання у закладах вищої педагогічної освіти, це такі: системний підхід до освіти; професійна спрямованість змісту освіти; відповідність методичного матеріалу основним тенденціям розвитку педагогічної діяльності фахівців [3, с. 317].

Джерела

1. Радіонова О. Сутність проблеми підготовки майбутніх вчителів фізичної культури до формування здоров'язбережувальної компетентності учнівської молоді. *Наукові записки Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*. 2012. Випуск 9 (III). С. 58-62.
2. Сущенко Л. П. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект): *монографія*. Запоріжжя: ЗдУ, 2003. С. 58-61.
3. Ячнюк І. О. Теоретична підготовка майбутніх учителів фізичної культури, як один з компонентів професійного становлення. *Молодий вчений*. 2017. № 3.1 (43.1). С. 316-319.

Жінчин Марія Васи́лівна

Національний університет «Львівська Політехніка»

Науковий керівник: Шаповалова Тетяна Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет «Львівська Політехніка»

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА ДЛЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У М. ЛЬВІВ

З початку повномасштабної війни до Львова прибували тисячі людей, які мусили залишити свої домівки районах бойових дій. За повідомленням електронної газети Varta1, станом на лютий 2023 року, в області офіційно зареєстровано понад 250 тисяч людей, які потребували консолідації волонтерських організацій м. Львів для забезпечення їхніх первинних потреб.

Соціальний захист внутрішньопереміщених осіб регламентується низкою законодавчих актів України. Так, Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньопереміщених осіб», визначено, що внутрішньопереміщеною особою (ВПО) є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Згідно з Законом України «Про гуманітарну допомогу», гуманітарна допомога – це цільова адресна безоплатна допомога в грошовій або натуральній формі, у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань, або допомога у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчизняними донорами із гуманних мотивів отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за кордоном, які потребують її у зв'язку з соціальною незахищеністю, матеріальною незабезпеченістю, важким фінансовим становищем, виникненням надзвичайного стану. Організації та установи, діяльність яких розглянемо нижче, надають не лише допомогу в натуральній формі, а також і у вигляді надання послуг.

Більшість волонтерських організацій допомогою ВПО здійснюють на основі цих нормативних актів. Отже, Міський центр підтримки ВПО надає помешкання й соціальну підтримку, допомогу з пошуком роботи, освіти, дозвілля, медичних послуг, з відновленням документів, а гуманітарні склади, які працюють в різних районах Львова, забезпечують внутрішньопереміщених осіб продуктами довготривалого зберігання, медикаментами, спальниками, карематами, одягом та чистою постільлю.

У Центрі «ЯМаріуполь. Львів» для переселенців з Маріуполя надають гуманітарну допомогу, консультації психолога та правозахисників, проводять заходи для дітей і дорослих – екскурсії, навчальні курси, творчі майстерні, реєструють на отримання соціального житла.

Гуманітарний хаб для ВПО з Луганської області – це гуманітарна, правова, психологічна допомога.

У «Соціальній коморі» від БФ «Анни-Марії» внутрішньо переміщені особи можуть отримати одяг та взуття, при першому зверненні – продуктові набори; у організації «Карітас – Львів» – продуктові та гігієнічні набори; в БФ «Марія Ч» – продукти та засоби гігієни; у ГО «Єдність чеснот» – гуманітарну допомогу, безкоштовні обіди для дітей-переселенців у «Соціальній їдальні», дітям та вагітним – комплекси вітамінів; в БФ, «Оберіг Львів» – теплий одяг, дитяче харчування, ковдри, канцтовари, продуктові набори.

Благодійний фонд «З чистим серцем» надає продукти, дитяче харчування, засоби гігієни; Львівська обласна організація Червоного Хреста – продуктові або гігієнічні набори, одяг, зокрема і дитячий, а також проводить заходи з психосоціальної підтримки для дітей і дорослих (dopomoha-info, 2023).

ГО "Центр "Жіночі Перспективи" проводить тренінги, на яких відбувається навчання базовим навичкам адвокації – жінок і дівчат ВПО реалізовувати свої права, уникати конфліктних ситуацій, не впадати в емоції, вміти говорити конкретно і впевнено про свої потреби, застосовувати всі методи, як є для того, щоб ці права були реалізовані, а потреби – задоволені (Доротич, 2023).

Щоденно волонтери Мальтійської служби допомоги роздають гарячу їжу та воду на Головному залізничному вокзалі Львова. Цілий день біженці можуть підходити до мобільного пункту та пригоститись канапками, печивом та брати воду. Тричі на день доставляють гарячий суп, сублімати та чай. На локальному рівні, для забезпечення потреб біженців, Мальтійська служба допомоги працює 24/7, кожного дня закупляють речі першої необхідності. Небайдужі львів'яни приносять продукти харчування, одяг, каремати та інше необхідне. Працівники та волонтери постійно сортують допомогу та передають центрам, які приймають біженців (Мальтійська служба допомоги, 2023).

За інформацією Мальтійської служби допомоги, психологи Мальтійської служби допомоги надають безкоштовні консультації внутрішньо переміщеним особам. З 2014 року активно працюють пункти надання психологічної допомоги для людей, які постраждали від війни. Також Мальтійська служба допомоги організовує інтеграційні заходи для ВПО (екскурсії, дитячі табори, музичні заходи).

Таким чином, проаналізувавши діяльність деяких установ та організацій, які працюють у м. Львові, можемо зробити висновки, що внутрішньо переміщеним особам надається не тільки допомога у вигляді різних речей (одяг, продукти, засоби особистої гігієни, спальники, постіль тощо), а також і юридичні, психологічні консультації, можливість відвідувати різні заходи психосоціальної підтримки, тренінги, допомога з відновленням документів, пошуком роботи, освіти, дозвілля. Отже, у Львові надається як допомога у натуральній формі, так і у вигляді надання послуг, що є надзвичайно важливим, з огляду на те що тисячі людей вимушено покинули своє майно, житло, втратили місце роботи і заробітну плату, зазнали стресу, дехто втратив близьких людей; отримання такої допомоги надасть можливість облаштувати тимчасовий побут, отримати першу психологічну та юридичну допомогу, знайти сили продовжувати жити у новому місті.

Джерела

1. Dopomoha-info. (2023). Гуманітарна допомога для переселенців у Львові. URL: <https://dopomoha-info.org.ua>
2. Доротич, М. (2023). Найбільша проблема жінок-переселенок на Львівщині - доступ до медичних послуг. *Високий замок*. URL: <https://wz.lviv.ua>
3. Мальтійська служба допомоги (2023). *Допомога біженцям*. URL: <https://malteser.ua>
4. Україна. Закон «Про гуманітарну допомогу». №1192. (1999). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14#Text>
5. Україна. Закон «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». № 1706-VII. (2014). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>

Акішнина Ірина Миколаївна

Кандидат філологічних наук, доцент

Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ІСТОРИЧНИХ ПОСТАТЕЙ У БІОГРАФІЧНОМУ ТВОРІ Л. БОЛЬШАКОВА «ПОВЕРНЕННЯ ГРИГОРІЯ ВІНСЬКОГО»

Леонід Наумович Большаков – відомий письменник і літературознавець, журналіст, Заслужений працівник культури України (1992), ЛауреатПремії Ради міністрів УРСР ім. П. Тичини (1992) та Державної премії України ім. Т. Шевченка (1994). Він народився у Сновську Чернігівської області. Згодом переїхав до Оренбургу й усе життя займався популяризаторською, дослідницькою діяльністю з розповсюдження та збереження українства на теренах Оренбурщини.

Вивчав Л. Н. Большаков, у основному, життя й творчість геніального сина України – Т. Г. Шевченка. Протягом понад п'ятдесяти років Л. Н. Большаковим були написані повісті «Скарб комісара», «Деся на Уралі», «Слідами оренбурзької зими», «Глави з життя», «Літа невольничі», «Шлях «Кобзаря»» (у співавторстві з В. С. Бородіним), «Їхав поет із заслання», «Іду до джерела», «Добро найкраще на світі», «Шляхами великої долі», «Пошук заповітного», «Усе він випробував, усе пізнав...», «Повість про вічне життя», «Бувальщина про Тараса», поетичний краєзнавчий збірник «У степу безкраїм за Уралом», створено